

Megjelen minden vasárnap.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egy évre 4 frt.
Félévre 2 frt.
Negyedévre 1 frt.
Egyes szám ára 8 kr.

SZERKESZTŐSÉG:

Hubacssek Pál ügyvéd irodájában, hova a lap szellemi részét illető közlemények és pénzküldemények is intézendők.

MINDSZENT.

VEGYES TARTALMU HETILAP.

HIRDETÉSEKRE NÉZVE

a lap hátulsó (4-ik) oldala 20 helyre van beosztva. Egy hely ára 90 kr. Kincstár bélyegilleték külön 30 kr. A szerkesztőségén kívül elfogad előfizetéseket és hirdetéseket a helybeli könyvnyomda is

NYILTÉRBE

minden egyes sor közlése 15 kr. Bérmentetlen levelek csak ismert kezektől fogadtatnak el. Kéziratok vissza nem adatnak.

A mindszent-tömörkényi templomügy.

Jól esett eddigelé tapasztalnunk, miszerint községeink lakossága melegen érdeklődik a Tömörkényen építendő templom iránt. Magáról a tömörkényi tanyák lakosságáról nem is szólunk, mert magától értetődik, hogy ő nekik kell első rendben ez ügyet szívükön viselni, s hogy részükéről nem is hiányzik a lelkesedés, arról volt már alkalmunk meggyőződni.

E meleg érdeklődés nyújt alkalmat nekünk, hogy első rendben lapunk útján tudassuk lakostársainkkal, miszerint a türelmetlenül várt templomépítés megkezdésétől rövid idő választ el bennünket.

Felvilágosításul erre nézve a következőket jelezhetjük.

Folyó hó 8-án kapta a templomépítőbizottság t. elnöke kezeihez az árlejtési és építési feltételeket, miket t. Vigh Gyula urad. mérnök ur kifogástalan szakértelemmel 40 pontban állított össze. E szerint a pályázat ma, s 24-én fog több lapban közzétetni s ugyancsak e hó 30-án dönt a bizottság a beérkezendő ajánlatok felett.

Nem engedni lapunk szűk kerete, hogy a szakértő mérnök urnak, e gondosan összeállított s széles ismeretkörre valló munkáját egész terjedelmében közöljük, mindamellett kiragadunk a terjedelmes kidolgozásból kilenc pontot: 31—39-ig, mint a

feltételnek a közönség előtt legérdekesebb részét, s azokat cikkünk során közöljük.

E pontok következőleg hangzanak:

31-ik pont. „Az írásbeli és lepecsételt ajánlatok beadási határideje április 30-ika délelőtt 12 óra.”

32. „Az ajánlatok nyilvános felbontása történik április 30-án délután 3 órakor.”

33. „Vállalkozó köteles a vállalat elnyerése után az építést illető intézkedéseket megtenni azonnal, s az építést legkésőbb május 15-től megkezdeni.”

34. „Május 15-től kezdve az építés szünet nélkül folytatandó addig, míg a falak tető alá nem kerülnek.”

35. „A tető alá kerülés határideje július 31-ike.”

36. „A falak bevakolásának határideje szeptember 10-ike.”

37. „A falak legkésőbb október 1-ig bemeszelendők.”

38. „A teljes befejezés határideje október 15-ike.”

39. „A legutóbbi határnap kivételével a többi valamelyikének elmulasztása, be nem tartása, késedelme, naponkénti 5 frt bírsággal büntetettik. A legutóbbinál, vagyis a 38-ik pontban kikötött feltételnél, azonban késedelmi büntetésül napi 10 frt állapították meg.”

Ime e pontokból látható, hogy Szt. Mihály napjára, esetleg annak októberjára, a templom belmunkálatai annyira haladnak, hogy az fölszentelhető, s abban az

beleegyezése mellett kell megtörténnie. V. Ferdinánd pedig lemondott a trónról, de csak mint ausztriai császár s úgy nem, mint magyar király. Sőt még az 1861-ik évi országgyűlés elé terjesztett lemondási okiratok is csak az ausztriai császárságról szólnak. Az országgyűlés 1867-ben ez iránt óvást emelt és ugyanazon évi t.-cikkben az ország jogainak és önállóságának biztosítása tekintetéből elrendelte, hogy: „minden ezentul bekövetkező trónlemondás Magyarországnak, mint alkotmányánál fogva önálló és független országnak külön értesítése mellett s alkotmányos hozzájárulásával történjék.”

V. Ferdinánd 1848-ban szentesíté az országgyűlés által alkotott törvényeket, s ezzel visszaállította a magyar alkotmányt s arra meg esküdött. De az udvar és környezete irigylé a magyar nemzet alkotmányos szabadságát elvéve azt. Sőt az 1849. március 2. és 4-én kibocsátott manifestumban a szabad Magyarország eltöröltetik s az osztrák örökös tartományokba olvasztatik be. Tehát Magyarország, azon ország, melynek jogait számtalan sora a királyaink által szentesített törvényeknek biztosította, most egyszerre kitöröltetett a szabad nemzetek sorából. Ezt akarta a nemzet elkerülni s kész volt a legkétségbeesettebb fegyverekhez nyulni, mintsem megengedje azt, hogy ezredéves alkotmánya így megsemmisíttessék. Épen ezen 1849. március 2-án és 4-én kibocsátott alkotmányirat indította a nemzetet a függetlenség kimondására annál is inkább, minthogy az ország törvényeinek meg nem tartása folytán elveszté a nemzet a hitét és reményét, hogy a Habsburg királyok

első isteni tisztelet megtartható lesz. Magától értetik, ha az isteni gondviselés e szándékunk kivételére rásegít, mert a zsol-tárossal szólva: „Ha csak az Ur nem építi a házat, hasztalan építik, kik építik azt.” Reméljük azonban, hogy megkímél bennünket a háboru s valami pusztító járványtól, mik legtisztább törekvéseinket is halomra dönthetnék.

El nem mulaszthatjuk továbbá, hogy az eddig mondottakat néhány sorra terjedő észrevételeinkkel ne kíséreljük.

A vállalt munka, s kitartás mindig megtermi édes gyümölcsét.

Elmondhatja ugyanezt magáról a tömörkényi templom építésére alakult bizottság is. Tudja azt mindenki, hogy e bizottság semmivel indult a templomépítés nehéz feladata elé; az sem titok, hogy csakis kitartása, alázatos könyörgése vitte csak az ügyet lépésről-lépésre előbbre; nem szünt meg a nemes szívű jótévedők ajtain kopogtatni, ha csak távolról is remélte, hogy ezáltal a templomépítés ügyét csak egy lépéssel közelebb viszi megoldásához; nem törődve a kicsinylések és rágalomokkal, miket a roszakarat akadályul gördített útjába, mindent megtett, hogy a megtisztelő megbízásban sikeresen járjon el. És nem is szűnik meg munkálkodása mindaddig, míg meg nem nyílnak előtte a tömörkényi templom ajtai, mert csak akkor ér véget küldetése, midőn elhangzik az első „Gloria” azon templomban, mely-

alatt valaha alkotmányos életet élhetne. Válasza volt ez a nemzetnek, megakarta mutatni, hogy nélkülük, rólam nem rendelkezhetik, hogy a magyar alkotmányt, mit ezredéves küzdés közepette is föntartott a nemzet, a miért millió nemes kebel ontá véréit, nem lehet oly könnyű szerrel fölforgatni. Inkább kész volt az uralkodó háztól elválni mintsem szabadságtól teljesen megfosztva, rabszolgává lenni.

Ezek voltak az indító okok a függetlenség kimondására s ezekben rejlik egyszersmind a legnagyobb s legszentebb jogosság is. De midőn a nagyszerűen véres drámának utolsó jelenete is megtörtént s a függöny legördült, eltört a legszentebb jog is.

A szerencsétlen osztrák államférfiak mereven ragaszkodtak Ausztria hagyományos politikájához.

Tudjuk azt, hogy ezen időben a supremacia Németország fölött Ausztriáé volt s tendenciosus politikájánál fogva Lombardiát és Veneziát is hatalmában tartá. Ausztriának tehát kétségkívül nagy volt hatalma, de e hatalmában tulbizakodó volt s valamint kifelé azon szerencsétlen politikát követte, hogy mentül messzebbre ki kell terjeszteni a birodalom határait: befelé pedig azon vérszes rendszert akarta megvalósítani, hogy birodalmának összes népeit ugyanazon törvények és ugyanazon rendszer szerint kormányozva, egy tömör egésszé alkossa, mintha bizony a mindig különválva élt s különböző alkotmánnyal bíró népeket oly könnyű szerrel lehetne egy akolba szorítani, mint a juhokat.

(Vége köv.)

TÁRCSA.

Viisszapillantás az 1848-49-ik évi szabadságharc némely mozzanataira.

(Folytatás.)

V. Ferdinánd uralkodása alatt, midőn alkotmányunk újja született az 1848. 3. t.-c. által elrendeltetett, hogy: „a király, (vagy távollétében a nádor, mint kir. helytartó) kinek személye (sőt, midőn a király személyét a végrehajtó hatalom gyakorlatában helyettesíti, a nádoré is) szent és sérthetetlen, a végrehajtó hatalmat a törvények érlelmében független magyar ministerium által gyakorolja, s bármily rendelete, parancsolata, határozata, kinevezése, csak úgy érvényes, ha a Budapesten székelő ministerek egyike által is aláíratik; a ministerium minden tagja minden nemű hivatalos eljárásáért felelős lévén.” Mit kellett mégis látnunk? Azt, hogy az országgyűlést szétesztató rendelet adatott ki ministeri ellenjegyzés nélkül, azt hogy ugyancsak ministeri ellenjegyzés nélkül gr. Lamberg Ferenc tábornagy Magyarország katonai kormányzójává neveztetett ki.

Magyarországnak, mint oly országnak önállása, mely Ausztráliától független és önálló ország, nem pedig az ausztriai császárság egyik tartománya, megkívánja, hogy akkor, midőn a közös uralkodó lemond, ne csak mint ausztriai császár, hanem mint magyar király is mondjon le az uralkodásról a magyar királyságban. S hogy lemondása Magyarországnak is érvényes legyen, annak Magyarországra nézve is külön és alkotmányos formában az országgyűlés tudta és

nek felépítését nemes költelmének ismert; akkor pihen csak meg, ha szerencsés leendő a templomot a tömörkényi lakosságnak átadni, hogy imádják abban azt, kiben az írás szerint — mindnyájan élünk mozgunk s vagyunk; s hogy a legkésőbbi onokák is ez istenházában megemlékezzenek azon porladó apáról, kik egykor e templom építéséhez csak egy porszemmel is hozzájárultak.

De viszont az építő-bizottság is elvárja különösen Tömörkény ügybuzgó lakosaitól, hogy vele vállvetve fognak a templom építésnél közremunkálni.

Reményli a bizottság, hogy e föltevésében nem fog csalódní, mert Tömörkény lakosai föltudják fogni azt, hogy fáradság nélkül semmi cél el nem érhető; befogják látni, hogy egy templom emelésénél nem csupán a most élők jönnek szóba, hanem azon onokák is, kik csak egy évszázad múlva fogják átlépni azon templom küszöbét, mit a mostani élők emelnek; lelkesedéssel fog közremunkálni Tömörkény népe, hogy a kitűzött határidőben megülhessük azt, — mi Tömörkényen sohase volt — t. i. az első bucsut, ezt pedig csak úgy érzük el, ha a lakosság nem nézi összedugott kézzel a munkálatokat, hanem részt vesz abban, ha lelkesül, ha nem latolgatja, mit tett, hanem munkálkodik szakadatlanul.

Ismeretes azon evangéliumi példázatot, mely egy emberről szól, ki nagy vacsorát szerzett és sokat meghívott, természetes vacsora alatt az istenházabani lelkivendégség értendő.

Elküldötte szolgáját, hogy jöjjenek a hivatalosak, de azok mindannyian mentegőzni kezdének: Az egyik mondá: Majort vettem, ki kell mennem azt megnézni, kérélek ments ki. A másik mondá: Őt fogat ökröt vettem, elmegyek azokat jártatni, kérélek ments ki. A harmadik így szólt: Feleséget vettem, azért nem mehetek, ments ki.

Ne kövessük ezen hivatalosakat, hogy mi is üres mentségekkel iparkodjunk kibújni azon teendő elől, mikre a templom építésnél fölszólítottunk, mert dolgot mindig találunk, s ha elhalasztható dolgaink miatt is azt mondjuk az evangéliumi hivatalosakkal: „kérélek ments ki“, akkor a templomépítés nem halad, hanem marad. Áldoznunk kell időt, fáradságot akkor is, ha talán saját dolgaink imitt-amott némi csekély halasztást szenvednének is.

Az építőmesterrel kötendő szerződés és feltételek szigorúak lesznek, de viszont ez is megkívánja, hogy a templomépítő-bizottság is a maga részéről a legszigorubbant betartsa, mire magát vele szemben kötelezte.

A bizottság pedig csak úgy felelhet meg feladatának, ha a lakosság lelkesülni fog; ha örömmel megteszi a magáét, mert ha tespedés, nemakarás, egyenetlenség kap lábra a lakosok közt, ha nem egy szív, egy lélek s egy akarat lesz valamennyi, akkor a bizottság döntetik oly kellemetlen helyzetbe, melyet iparkodása után meg nem érdemel.

Rövid idő választ el bennünket attól, hogy egy régi vágyunk valósuljon, legyünk kitartók, s ügybuzgók, akkor hamar létrejő az, a miért Tömörkény oly régen epegett, t. i. az istenháza.

Az új községi törvény.

(Folytatás.)

A következő szakaszok a községi pénztári kezelés és számvitelről rendelkeznek és pedig a legelső helyen következő 140. §. mindjárt úgy,

hogy a községeknek a régi törvény uralma alatt gyakorolt ama jogait, hogy a pénztári kezelés és számvitel módját, a községek szabályrendeletileg maguk állapították meg, — megszünteti s talán nagyobb egyöntetűség elérhetése végett az ide vonatkozó szabályrendelet kidolgozásával a törvényhatóságokat bizza meg, kimondván a hivatkozott szakasz, hogy a pénztári kezelés és számvitel módját — a belügyminiszter által megállapított irányelvek tekintetbe vételével a törvényhatóság szabályrendeletileg állapítja meg, mindazonáltal úgy, hogy a megyebeli községek külön viszonyai figyelembe veendők. A törvényhatóság által alkotott ezen szabályrendeletre azonban a belügyminiszter jóváhagyása szükséges.

E helyen nem halgathatjuk el azon észrevételünket, hogy a törvényhatóság ily nagy mérvű beavatkozását fölöslegesnek és a törvény által különben biztosítani kívánt különleges községi viszonyok szempontjából károsnak is tartjuk. Szerintünk elég lett volna és az oly anynyira kívánt siker is elérhető lett volna, ha csak annyit mond ki a törvény, hogy akár a belügyminiszter, akár a törvényhatóság által megállapított irányelvek tekintetbe vételével köteles minden község a pénztári kezelés és számvitel módjáról szabályrendeletet alkotni. Ezzel az egyöntetűség biztosítva lett volna, de egyszersmind nem lettek volna a községek kitéve annak, hogy a törvényhatóság egyeteme által nem eléggé részletesen és behatóan ismert sajátosságos viszonyaik mellőzöttetni fognak.

A 141. §. elrendeli a mi különben természetes is, hogy a községi számadások, a költségvetés rovatainak megfelelőleg készítendők; s a 142. §. értelmében ez ily képen elkészített számadásokat a tavaszi rendes közgyűlésen, maga a képviselő-testület vizsgálja meg. Ámde a számadás vizsgálat végett tartandó közgyűlés határidőjét 15 nappal előre kihirdetni és a járási főszolgabírónak bejelenteni kell.

Egyik legfontosabb dolog a községek életében a pénztári kezelés és annak folyamánként a számadás vizsgálat. Ezt maga a törvény is ilyennek tekintti, s azért ugyanezen szakaszban az is meg van rendelve, hogy az ily közgyűléseken nem a bíró, s nem is valamely előjárósági tag elnököl, hanem a törvényhatóság évenként előre gondoskodik arról, hogy a községek kivül álló — nem is a község kötelekébe tartozó egyének láttassanak el oly megbízással, hogy az ily számadás vizsgáló gyűléseken megjelenjenek, ott elnököljenek, a tanácskozást vezessék s a tapasztaltokról jelentést tengerjenek. Ha ez minden évben, minden községre nézve nem is volna keresztülvihető, de ott, a hol a vagyonnevelés iránt gyanu támadt, vagy a kiadások s főleg a községi adó jelentékenyen szaporodnak, okvetlenül meg kell történnie.

Hogy pedig a törvényhatósági kiküldött a közgyűlés határidejéről tudomást szerezzon, e végből a bejelentés vétele után a járás főszolgabírója öt azonnal értesíteni tartozik s ha a megjelenésben akadályozva volna, erről az alispánt értesíti, a ki is helyettesről gondoskodik.

A közgyűlés a községi adófizetők netalán beadott észrevételeit felolvasni és tárgyalni köteles.

Megvizsgáltatván a számadás, az a 143. §. értelmében, akár tétetik az ellen kifogás vagy panasz, akár nem, a törvényhatósági megbízott jelentésével együtt, a törvényhatósághoz felülvizsgálat végett minden esetben felterjesztendő. A törvényhatósághoz felterjesztett és ez által legkésőbb egy év leforgása alatt megvizsgálandó számadások mellé, az egyes adófizetők észrevételei és a kisebbség külön véleménye is csatolandó és ezen esetekben a felmentés csak a törvényhatóság jóváhagyása után adható ki.

A 144. §. jogot ad úgy a községnek, mint a számadónak, hogy a számadás tárgyában hozott törvényhatósági határozatot a belügymi-

niszterhez felelbezheti, és ha bármelyik a belügyminiszter felülvizsgálatának eredményében sem nyugszik meg: a számadás azon tételeinek, a melyek ellen kifogás tétetett, bíróság leendő megvizsgálását, a belügyminiszteri határozat kézbesítésétől számított 3 hónap alatt a községre nézve illetékes bíróság előtt kérheti; a község követeléseiben azonban a számadó ellen biztosíthatók.

Nem kis gondot ad a községeknek a szegényügy ellátása és azon vezérelvből kiindulva, hogy minden község köteles a saját illetőségű szegényeiről gondoskodni, ezt a 145. §. a községeknek különös kötelemei közé is sorolja, amennyiben a jótékony-intézetek segélye és egyesek könyöradománya, a község szegényeinek ellátására elegendő nem volna. Kijelölésbe helyezi ezen szakasz, azon esetre, ha a szegények ellátása csak a községi lakosok rendkívül súlyos túlterhelésével lenne eszközölhető, a törvényhatóság és ha ez sem bírná, az állam segélyét; sőt több község a szegények ellátása céljából nem csak egyesülhet, de a törvényhatóság elrendelheti, hogy a területén fekvő összes községek egy egységes szegény-alapot létesítsenek. Az ezt elrendelő határozat, a melyhez különben belügyminiszteri jóváhagyás szükséges, a belügyminiszterhez föllelbezhető.

A 146. szakasz köteleességévé teszi a községnek, hogy az általa fentartott jótékony és közművelődési intézetek igazgatására rendesen fölügyeljen s azok számadásaik, a tavaszi rendes közgyűlésen pontosan megvizsgálja; s végre a 147. §. elrendeli, hogy a községek a kezelésük alatt lévő alapítványokat is rendeltetésüknek megfelelőleg, épen oly gondnal kezeljék, mint saját vagyonukat és arról évenként rendes kimutatást és számadást terjesszenek a közgyűlés elé.

(Folyt. köv.)

Csongrádmegye építkezési szabályrendelete.

(Folytatás.)

21. §. Istálló, árnyékszékek, emésztő gödrök az utcai vonalban nem építhetők. Szemét, trágya, istálló s bármi más célokra használandó gödröket a szomszéd telkéhez 1-9 méternél közelebb helyezni nem szabad. Az árnyékszék vagy egyéb gödör csatornája az utcai csatornával összeköttetésbe nem hozható és egyáltalában a beltelkek udvarából az utcai csatornába csak eső- és hóviznek lehet lefolyása. Köteles azonban mindenki, kinek belterületi telkén lakóház van, árnyékszéket építeni, abból az ürüléket évenként legalább egyszer, a téli időszakban kihordatni. Ahol szabályrendelet életbe léptétől 6 hónap alatt készítenők.

Középületek és gyűlhelyül szolgáló magánépületek árnyékszékei, emésztő gödrei és más bármily szenny-folyadék befogadására szolgáló egyéb helyei jó téglyából, vízhatlan ragasztással építendők, vízmentesen burkolandó és földelével ellátandók. Ilyen gödrök 2 mtrnél hosszabbak, 1-50 szélesebbek és 1-26 mtrnél csekélyebbek nem lehetnek. — Ha a gödör köralakú, a fenntebb métereknek megfelelő ürtartalmúnak kell lenni.

A szomszéd telkéhez épített istálló burkolandók és a szenny folyadék az emésztőbe vezető csatornával látandók el. Azok, melyek ezen rendelkezésnek meg nem felelnek, a járás főszolgabírója által kitűzendő záros határidő alatt átalakítandók. Az árnyékszék pócegödre fölé az üdülési hely nem építhető és általában az árnyékszék akként építendő, hogy az ürülék a pócegödörbe lejtősen épített csatornán gyorsan lefolyhassék. Ugy az árnyékszé-

kek, mint a pecegödörök lehetőleg szellőztető kürtővel látandók el.

22. §. Téglafalazatu kutakat ásni a szomszéd falától legalább 3.0 meterre lehet, furott kut építése azonban 40.0 meter távolságra engedhető meg. A kut készítés által a szomszédnak okozott minden kárért az építető felelős és kártérítéssel tartozik. Olyan kutak, melyek téglával ellátva nincsenek, vagy ha téglából is volnának építve, de olyan rossz karban vannak, hogy általa a szomszédnak akár meglévő épülete veszélyeztetve volna, akár új építkezése akadályoztatnék, sőt veszélyeztetnék, — betemetendők, vagy legalább olyan jókarba hozandók, hogy abból semmi veszély ne származhassék. Nyílt kutak a föld színe fölött 90 cm. magas rovással látandók el. Oly meglévő kutak, melyek ily rovással nem bírnak, e szabályrendelet életbe léptétől számított 30 nap alatt ilyekkel a tulajdonos által látandók el, különben azokat a járás főszolgabírája terhőkre létesítteti.

Emésztő, póce, vagy más valamely szenny, vagy szennyes folyadék befogadására szolgáló gödörök a kutaktól legalább 8 meter távolságban építhetők, illetve helyezendők el.

Egyik szomszéd a másiknak megengedni köteles, hogy épületét korlátlanul tatarozhassa, rendszerint e célra a kora tavaszi és késő őszi időszak állapíttatik meg.

23. §. Új kerítés építésénél, vagy a régiék lényegesebb javításánál a szabályozási vonal betartandó és eltérés csak rendkívüli esetekben és hatóságilag engedhető meg. Ilyen rendkívüli eseteknek tekinthető azon körülmény, midőn a szabályozandó utcának azon oldala, mely beljebb viendő lenne, még nem szabályoztatott és az ellenkező oldalra helyezendő kerítés által az utca annyira elszűkítették, hogy rendeltetésének nem felelhetne meg.

Az építési engedély ezekre is mindenkor kikérendő.

24. §. Leégett vagy régi épületek átalakításánál ugyanazon szempontok irányadók, mint az új építkezéseknél, minélfogva azok a felépítés, vagy átalakítások alkalmával a szabályozási vonalra ki- vagy helyezendők és az udvartelekek a megállapított terménnyiségen alul létele esetében az 1881. évi XLI. t.-c. értelmében a telek kisajátítás tárgyát képezheti.

25. §. Földszinti házaknál megengedtetik jól kiszáradt vályogot használni azon megszorítással, hogy az alap-falak okvetlenül építetve téglából, vagy kőből készítenek, és csak a lábazat feletti falak építhetők vályogból — oly módon, hogy az 5 méternél rövidebb földemet, vagy fedelet viselő falak legalább 47 cmtr. vastagsággal, a szélesebb földemmel terheltek 63 cmtr. vastagsággal, a tehernélküli válaszfalak pedig 32 cmtr. vastagsággal bírnak.

26. §. Lakszobák és épületek festésénél az arzent tartalmazó zöld szín használata tilos.

27. §. Oly épületben, mely csak egy lakószobával bír, lakó szobának térfogata 30 négyszögméternél kisebb nem lehet, és bérbe különösen családnak ily térfogaton aluli szoba nem adható.

(Folyt. köv.)

Helyi és vegyes hírek.

— **Püspöki beigtatás.** Schaszter Konstantin a váci egyházmegye újonnan kinevezett püspöke a folyó hó 14-én iktattatott be nagy ünne-

pélyességek között váci püspöki székhelyébe. Áldásdus működést kívánunk egyházmegyénk új főpapjának.

— **Közgyűlés.** Mint a tegnapi széthordott meghívóból olvastuk, képviselő-testületünk a mai napon rendkívüli közgyűlést tart.

— **Távirida.** Ugy látszik, hogy távirida ügyünk mind inkább közeledik a megvalósulás stadiumához. Legutóbb főispán ur ő méltósága értesítette a községet, hogy a közmunka és közlekedésügyi miniszter a távirida felállítását elrendelte. Mint tudjuk, táviridát csak mi kapunk, ellenben a többi községek, a melyek a nyers jövedelem biztosítását megtagadták, attól ezután és valószínűleg hosszú időre elestek. Ez ügyben különben a képviselői közgyűlés a mai napon bővebb tájékozást szerzend.

— **Apad a víz.** A Tisza a folyó 12-ike óta apadásnak indult a azóta bár kis mérvben, de következetesen apad. Így tehát árviztől tartanunk a levegésbé sem kell, a mi az érdekelt ártézi birtokosoknak nem kis örömet okozhat, mert a védelemre szánt kölcsök nem fogy el.

— **Országos vásárunk** lett volna a mult vasárnap és az ezt megelőző szombaton, de bizonytalanul elűjtta a szél. A pénteken és szombaton dühöngött orkán vásárunkat teljesen tönkre tette, különösen a jószágvásár a szó szoros értelmében meg lett semmisítve. Általában jellemvonása volt e vásárnak: kevés eladó, de még sokkal kevesebb vevő.

— **Sorozás.** Mint hirdetmény útján közölve van, s mint már lapunkban is említve volt, a sorozás a folyó hó 18-án kezdődött, a miről ezáltal is olyan hozzáadással értesítjük az érdekelteket, hogy a hirdetményben kitétt határnapokon és sorrendben pontosan jelenjenek meg a sorozó bizottság előtt és különösen igazolatlanul senki el ne maradjon, mert sok kellemetlenségek lehetnek, miután az igazolatlanul elmaradókat szigorúan fenyítik.

— **Újabb vetési kísérlet.** A Schlick-féle Triumph és a Schlick-Küzdényi-féle gördülő sarus sorvető géppel a derekegyházi uradalom szegvári uszatói majorjában vetési kísérletet tartottak a folyó hó 13-án délután. A vetési kísérletnél a mágoosi uradalom több tisztje is jelen volt. Az eredmény épen úgy, mint a mindszenti majorban, teljesen kielégítő: a vető gépek az új kísérletnél is kitűnőnek bizonyultak, a mit legjobban igazol maga azon körülmény, hogy a mágoosi uradalom is 6 darab, a derekegyházi uradalom is 6 darab vetőgépet nyomban megrendelt.

— **Tűz.** Csütörtökön éjjel a tóson tűz volt, a minek öreg Mexei János háza lett a martaléka, szélesed lévén a tűz nem harapódzhatott tovább. A tűz keletkezési oka oddig ismeretlen, a nyomozást a hatóság folyamatba tette. Ugyan ezen éjjel Szentesen is volt egy tüzeset, sőt előző délután is.

— **Tánciskola.** A jelenleg Szentesen időző Schnur György táncitanító felkért bennünket, hogy lapunk útján hozzuk a t. közönség tudomására, miszerint a napokban községünkbe fog érkezni és tánciskolát nyit.

— **Egy új vértisztító szer.** Dr. Nagy Sándor urtól a következő sorokat vettük: Csak nem rég volt alkalmam e lapban azokat az előnyöket vázolni, melyeket Herbabny Gyula alvil-savas méz-vas-szörpének használata tüdőbajoknál és vérszegénységnél nyújt, most pedig alkalomszerűnek tartom a figyelmet egy új vértisztító szerre felhívni, mely minden a pirulák, pasztillák, porok stb. alakjában előforduló hasonló szereket messze túlhaladja, miután azok nagyrészt drasztikus és így idővel ártalmas hatásúak. Tudvalevő, hogy a „Sarsaparilla“-gyökér az eddig ismert vértisztító szernek közt a legjobb, e mellett enyhén oldó és teljesen ártatlan. Herbabny Gyula bécsi gyógyszerész (Kaisers-trasse 73.) most egy fokozott összetételű „Sarsaparilla-szörpöt“ készített, mely más hasonló kitűnő vér-tisztító és oldó növényi anyagokat tartalmaz és a legjobb hatással alkalmazható szorulásoknál, vértorlódásoknál, bőrbántalmaknál, közhvényéknél, csuznál és azok következményeinél, vérkeringés és emésztési zavaroknál, máj- és vesedaganatoknál, sárgaságnál, görvélkőrnél, női betegségéknél, szóval mindazon bajoknál, melyeknél a megromlott nedvek és a vér felújítása kívánatos. É szert, melynek főraktára Magyarország számára Budapesten Török József gyógyszerésznél van, nemcsak a szenvedőnek ajánlom, kik azt alacsony ára miatt (egy palack 85 kr.) könnyen beszerezhetik, hanem a gyógyszerészeknek is ajánlom e kitűnő preparátum terjesztését.

— **A „Hikóri“-fa mint életmentő.** Fővárosi

tudósítónk írja: Revera Ottó fővárosi magánzó a napokban Zsigmond Károly ismert fővárosi kocsijárosnak muzeum-köruti raktárában egy új szerkezetű, rendkívül könnyű, de „Hikóri“-fából készült kétkerekű kocsit vásárolt, melybe azonnal befogatott és a lovardába akart hajtani. Mikor a Sándor-utcába be akart fordulni, egy bérkocsi oly örült vágatással közeledett feléje, hogy a kitérés lehetetlen volt. Az összeütközés oly erővel történt, hogy Revera kocsijának agya úgy belecsapódott a bérkocsi első kerekeinek küllői közé, hogy az erős bérkocsinak a kereke kidült agyából, minek következtében a kocsi leesett és jobb karját törte úgy, hogy eszméletlen állapotban szállították a Rókusba. Revera lova megbokrosodott és tulajdonosa csak annak köszönheti életét, hogy kocsija az acélruganyosságú „Hikóri“-fából készült. Revera megmenekülése fölötti örömeben Zsigmond munkásainak 100 frt borraalót adott.

— **A sósborszesz-terjedése.** Budapesről a következőket írják lapunknak: Örvedetes tény az, hogy a sósborszesz, e tulajdonán nemzetközi cikket, melyet különben az egész világ készítenek, néhány év óta a külföld Magyarországból kezdi importálni. Brázay Kálmán előkelő fővárosi kereskedő, a sósborszesznek már 25 év óta terjesztője Magyarországon, most egy statisztikát állított össze a sósborszesz-kiviteléről, melyből kitűnik, hogy speciális magyar sósborszesze néhány év óta fokozatosan terjedt első sorban Ausztriában és mellékterületeiben, a hol mintegy 50 raktár árusítja, továbbá Boszniában, Romániában, Szerbiában, Olaszországban, Németországban, Franciaországban, Egyiptomban, sőt legutóbb Amerikában is, a hol a Brázay-féle sósborszesznek mindenütt előnyt adnak más gyártmányok felett. E kitűnő házi-szer illetően rendkívüli kedveltségének és elterjedésének titka, a szer szoliditásában és kitűnő hatásában rejlik, mely lassan-lassan majdnem minden háztartásban nélkülözhetetlenné teszi. Ugy tudjuk, hogy Dr. Pápay Ernő ur szakavatott tolla már elmondta e szer gyógyhatását a különféle bajoknál u. m.: gyomor-, fül-, fog- és szembajoknál, zuzódásoknál, migraine-nél, szaggatásoknál, náthánál, májfoltoknál, lábizzadásnál, stb. stb. és így fölöslegesen tartjuk mindezt újból ismételni, csak arra figyelmeztetjük a közönséget, hogy óvakodjék a különféle utánzatoktól. A Brázay-féle sósborszesz minden fűszerkereskedésben és gyógyszerertárban található, vignettáján Brázay házának rajza és a kisebb palackokon 319. sz. a nagyobbikon a 320. szám, mint a védjegyek száma láthatók. Azonkívül a palackok Brázay cégfeliratával vannak öntve.

— **Öt millió palack szájviz.** Levelezőnk írja: J. G. Popp dr. bécsi udvari fogorvos (Bogneresse 2.) közkedveltségű Anatherin-szajviz készítője, ki e kitűnő száj- és fogkonzerváló szert már 40 év óta készíti, összeállította az ezen idő óta szétküldött palackok statisztikáját, mely alkalommal az eredmény 4950000 palack volt. Kevés konzerváló szer létezik, mely oly megérdemelt elterjedésnek örvendett volna, e fogviz, mely ma már csaknem minden distingált családnak mozdószekevényének kiegészítő részét képezi, mert rendkívül jó hatással van a fogakra és a szájra, meggátolja a borkó lerakódását, visszaadja a fogak szép színét, meggátolja a csontszűt, csökkenti a fogfájást, konzerválja a foghúst, eltávolítja a rossz szájszagot, szóval: mindazon tulajdonságokkal bír, melyek kitűnővé teszik. Legtöbbnyire a dr. Popp-féle fogszappannal vagy fogporral együtt használják, a mi köztös előnyt nyújt. De nem minden „Anatherin-szajviz“ az, a mit így neveznek. Számos utánzat létezik ily elnevezés alatt, sőt hasonló csomagolással és vignettákkal, melyek a valódinál olcsóbbak, mert míg a valódi dr. Popp-féle Anatherin-szajviz a törvényes védjeggyel a palackok nagyságához képes 50 kr. — 1 frt és 1 frt 40 kr. addig a hamisítványok olcsóbbak. Meg kell még jegyezni, hogy a magyar orvosok és gyógyszerészek is nagyban előmozdították e szájviz terjedését, mely minden gyógyszerertárban, a fővárosban pedig Török József gyógyszerertárban található.

CSARNOK.

Petőfi bölcséletéről.

Irta: Kiss Sándor.

(Folytatás.)

„Fiuk az isten áldjon meg,
Én is iszom, igyatok,
Mert nem nézhetek vidáman.

Végig elhagyott hazámon,
Csak mikor részeg vagyok."

Költőivé tevő a nőt, mint asszonyt. A családi életből vett e fajta rajzai mind aetheticailag, mind erkölcsileg igen nevezetes mozzanatai az ő költészetének.

Szerinte:

„A szerelem mindent pótol,
A szerelmet nem pótolja semmi.“

Mikor a nőtlenség tarka zászlóját elcserélte fehér zászlójával: a feleség fejkötőjével: az egykori vándorszínész és garabonciás diák végképen elbucszott a gyönyörű hazugság, eszményképek, ábrándok világából. S ki egykor tulröpült az ég szivárványán a tejuton, s ott az égi magasokban járva építé a tündér világot: megtanulja, hogy a föld az emberek hazája, visszatér a földre, hogy a boldogság újjá teremtsen — újabb küzdelemre.

Politizált, még pedig szenvedélyesen. A tette gyáva s áldozatra önző szájhőöket gyűlölte. Hazafiúi és kiváltképpen politikai költeményei erősen izgatnak a demokracia elvei és eszméi mellett. Azonban sem hazafiúi, sem politikai költeményeiben nem komédiás. A mit énekelt, ugyanazt tette is: ha ő harcra izgatott, maga is ott harcolt, s ott vészett el a csatásikon.

Rajong a népért s a népszabadságért.

Petőfi a nagy nemzeti reform korában épen azon időben lépett fel, midőn már az új idők hármass hatalma: Széchenyi, Deák és Kossuth uralkodott. A demokraciai eszmék a hazafias — nemzeti politika talajában fejlődni kezdték, — és ennek az egyesült nép nemzeti elemnek lett a költészetben képviselője Petőfi.

Sokáig divatozott nálunk az ő nép-nemzeti elemű költeményei közül a betyárdalok dicsérése és majmolása. Holmi silány verselők, irodalmi néven petőfieskedők, évtizedekig kinozták az egészséges izlést betyárismust affectáló otrombaságaikkal.

Igaz, hogy Petőfinek gyönyörű betyárpoézise van. Meg is kritizálták érte, hogy ezt az istentől, vagy tán inkább a törvények által védelmezett gonoszoktól, elrugaszkodott népet védelmezni merté. És dalokat irt rólok, melyeket később még urak is elhuzattak és eldaloltak. Így változtak idők és emberek. Ma kevesebb szegény legény bujdosik az erdőben, de talán annál több gonosztevő ragyog és rejtőzködik az emberek erdejében, melynek neve: művelt társadalom.

A ki Eötvös „Falujegyzőjé“-t elolvassa, megismerheti azon kort, melyben a Petőfi ideális betyárjai növekedtek. Pl. az a legény, a ki lovat lopott, s a gazdának így felelt meg:

„Föl se vegye kárát gazd' uram,
Hiszen ugyis elég lova van,
Hej csak egy szívet birt e kebel,
Azt is a kend lánnya lopta el.“

Vagy a madárnál, szélvésznel, villámnál gyorsabb alföldi betyár, ki ma csikót szerez Kecskeméten, Szent-Mártonnál aznap át is kel a réven. Holnap a csikót eladja Fehérváron. Eladja, még ujat is lop e vásáron. Holnapután már valahol Becskereken lovagol egy karsu fakón: a deresen.

De idézzünk egy romantikus példát is: a „Pusztai találkozás“-t:

„Sik a pusztá, mint a pihenő tó.
Közepén megy gazdag uri hintó.
Megy a hintó, még pedig vágatva,
Mintha villám volna bele fogva.“

De ott terem a puszták királya, a haramja, s megállítja. A hintóban gyönyörű menyecske ül s

„Könyörülj!“ szól s tovább esdekelne,
De elvette hangját ijedelme.

A haramja lelkesen néz rája,
S ilyen nyájas szókra nyílik szája:
„Ne rettenjen tekintetes asszony,
Nem gátolom, hogy tovább utazzon,
De mielőtt innen odább menne,
Kérem szépen, nézzen a szemembe.“
És az asszony félénk bátorsággal
Farkas szemét néz a haramjával,
Ki közelebb lépett, és megint kért:
„Tegyen még egyet a kedvemért;
Engedje megfognom szép kacsóját...
Megengedi? megengedi tehát?
Oh köszönöm, köszönöm!... de hátha
Volna még egy esdeklésem hátra?
Egyetlen-egy... azután utazzon...
Csókoljon meg, tekintetes asszony!
Arca pirul... harag ez vagy szegény?
Oh akármí, csak harag ne légyen,
Ne válljunk el haragban egymástól,
Inkább lemondok e kívánságról.
A csók ugyis erőtetve jó,
Olyan, mint a korán szedett szőlő.
Teens asszony, Isten áldja meg hát!
Felejtsd el a szegény haramját,
A ki, a ki...“ itt megzakadt szava,
De érezte sarkantyuját lova,
Egyet ugrott és vágatni kezdett,
Meg sem állott a míg este nem lett.“

(Folyt. köv.)

Felelős szerkesztők:
HUBACSEK PÁL és SZOBOTKA GUSZTÁV
Kiadótulajdonos:
AZ ALAPÍTÓ EGYESÜLET.

Árlejtési hirdetemény.

A Mindszent község tömörkényi külterületén róm. kath. templom építésére ezen verseny hirdettetik.

A vállalati összeg kitesz munkadíjban és anyagokban 4558 frt 41 krt. Téglát stb. a költségvetésben jelzett anyagokat az építetők adnak.

Egyes munkarészek külön ki nem adatnak.

Az írásbeli s kellően lepecsételt ajánlathoz bánatpénzül 456 frt, vagy megfelelő értékpapir melléklendő s benyújtandó alólirhoz április 30-án déli 12 óráig.

Az ajánlatok nyilvános fölbontása ápril 30 d. u. 3 órakor történik a község-házánál.

Szóbéli verseny és utólagos ajánlat ki-
záratik.

Tervek, költségvetés, feltételek, betekintethetők naponként fötisztelendő Keller Lajos plébános urnál a délelőtti órákban.
Mindszent, 1887. április 7.

Wimmer Károly
az építető-bizottság elnöke.

Hirdetés.

A mindszenti takarékpénztár részvénytársaság igazgatósága az alapszabályok 8. §. szakasza alapján egyhangulag elhatározta, hogy a 37 frt 50 krral eddig befizetett részvények után, még kint levő 12 frt 50 krt részvényenként 4 év alatt befizeteti.

Fölvivatnak ennek folytán a t. részvényesek, hogy jelen hirdetés 3-adszori megjelenésétől számított 53 nap alatt részvényenként három frtot a részvénytársaság pénztárába az idézett §-ban körülirt jogkezdvezmények terhe mellett lefizetni el ne mulasszák. A mindszenti takarékpénztár képviselőjében

Wimmer Károly,
igazgató.

EQUITABLE az Egyesült Államok életbiztosító-társasága NEW-YORK-ban.

Alapított 1859-ben.

Biztosítási állomány 1886. dec. 31. 1.747,000 márka.

Az új felvételek kitétek:

1884-ben	1885-ben	1886-ban
360.000,000	406.000,000	474.000,000 márka.

Az ősszlap emelkedett 1886. január hó 1-től 1887. január 1-ig 272.000,000 márkáról 321.000,000 márkára. A tiszta nyereségtöbblet 1887. január hó 1-én 680.000,000 márkát tesz ki és a múlt évhez viszonyítva 130.000,000 márkával emelkedett.

Tőkebefektetések Európában 16.000,000 márkán felül. A kötvények 3 év múlva kifogásolhatlanok, minden kötvény visszavásárlási és leszállítási joga 8 év múlva. A 100,000 dollárból álló részvénytőke alapszabályszerűleg csakis 7 százalék kamatoztatik, az azu felüli sok millióra rugó nyereség kizárólag a biztosítottak javára esik.

Aligazgatóság Magyarország részére:

Budapest, Andrassy-ut 12. sz.

KÖLCSÖN

6% és 5%-ra.

Minden önjogu személy, kinek önfentartására állandó jövedelmei vannak, ugy m. háztulajdonos, gazda, bérlő, iparos, kereskedő, hivatalnok stb. kaphat közbejöttöm útján egy budapesti hitelszövetkezettől 100 fottól 2000 frtig 30 hó alatt postautalvány útján visszafizetendő 6%-os személy hitel kölcsönt.

5% - os bank - kölcsön

közvetítettik 400 frttól kezdve egy millióig földbirtokra 17 évre 5%, 32 évre 2% és 40 1/2 évre 1% tőke-törlesztéssel. Jó anyagból épült városi házakra 25 évre 2 1/2% tőketörlesztéssel. Házkölcsönöknél megállapítandó becslési költség előre leteendő. Földbirtoknál az évi állami földadónak 50-60-szoros összege kölcsönképen adatik. Nagyobb tőketörlesztést bármikor eszközölhet. Folyamodonak kell hozzám telekkönyvi kivonat, adókönyvet és kataszteri birtokivet beküldeni. Értékpapirokra a bank a tőzsdei árfolyam háromnegyed része erejéig kölcsönt ad, esetleg azok eladása közvetítettik. — Ügynökök tiszteességes provizió mellett működésre felkértenek. — Kölcsönügyben válasz és portókölcség fejében 30 kr levélbélyegben kéretik, e díj nélkül válasz nem adatik.

POLLÁK JÁNOS

bizományi és ügynöki irodája,

Budapest, VII. csömöri-ut 37. sz. I. emelet.

Mindennemü nyerstermények vétel- és eladása közvetítettik.